

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2. till "Förordnade om naturreservat för Jättungsmyran".

SKÖTSELPLAN

Datum
2007-09-21

Beteckning
511-13693-2002

1(12)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET JÄTTUNGSMYRAN I SKELLEFTEÅ KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställande och skötsel av Jättungsmyrans naturreservat är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer såsom ett ostört, mångformigt och representativt myrområde med intilliggande skogsmarker och dess naturliga flora och fauna. Naturliga processer och vattenståndsfuktuationer ska tillåtas fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

Natura 2000

Jättungsmyran ingår i Natura 2000, den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden, (Natura 2000-id SE0810448). De naturtyper (livsmiljöer) som enligt EG:s habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43/EEG) förekommer inom reservatet är: *aapa-myrr* (7310), *öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn* (7140), *skogbevuxen myr* (91D0), *västlig taiga* (9010) samt *dystrofa småvatten och vattenmosaiker* (3160). Följande arter som finns upptagna i habitatdirektivet ska värnas inom området: Bred gulbrämad dykare (*Dytiscus latissimus*).

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Jättungsmyran
Nummer	2402180
Reg-DOS id	2013330
Natura 2000	Del av SE0810448 Jättungsmyran,
Kommun	Skellefteå
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 15 km OSO Kalvträsk, ekokarta 22K 3-5a mittkoordinat: 1703064, 7172198
Naturgeografisk region	32C: norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se beslutscharta
Ägarkategori	Staten genom naturvårdsfonden
Fastigheter	Villvattnet 4:21
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	838,7 ha
Skyddad areal produktiv skog	237,4 ha

2.2 Naturtyper

Naturtypsindelning ¹	Areal (ha)
Tallskog	-sumptallskog av ristyp (2.1.1.3) 31,1 ha
	-tallskog av lingonristp (2.1.1.4) 185,2 ha
Granskog	-granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1) 2,9 ha
	-sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3) 16,3 ha
Våtmark	-blandmyr med stort inslag av mossevegetation (3.1.2-4) 79,0 ha
	-fattigt tallkärr av klotstarrstyp (3.2.1.1) 52,9 ha
	-fattigkärr av tuvullstyp (3.2.3.1) 116,5 ha
	-fattigkärr av tuvsäv-blåtåteltyp (3.2.3.2) 81,2 ha
	-fattigkärr av starrtyp (3.2.4.1) 104,8 ha
	-fattigkärr av torvslamstyp (3.2.4.2) 88,0 ha
	-tallkärr av vitmoss-brunmosstyp (3.3.1.1) 22,9 ha
	-intermediärkärr av tuvsäv-blåtåteltyp (3.3.2.1) 0,6 ha
	-sumpkärr av högstarr-örttyp (3.3.4.1) 1,8 ha
Sötvatten	-dvärgvassar av trådstarr-flaskstarrtyp (6.1.2.1) 27,1 ha
	-sötvatten av gul näckrostyp (6.2.1.1) 26,5 ha
Övrig mark	-ruderatmark (ej tillämplig) 1,9 ha

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994*. (se bilaga 1)

Naturtypsindelning ²	Areal (ha) ³
Skog	Västlig taiga(9010) 115,2 ha
	Åsbarrskog (9060) 17,5 ha
	Övrig skogsmark (9900) 102,8 ha
Våtmark	Aapamyr (7310) 562,0 ha
	-varav skogsklädd myr (91D0) 64,4 ha
	-varav dystrofa småvatten och vattenmosaiker (3160) 33,2 ha
	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140) 6,6 ha
	Skogsklädd myr (91D0) 7,7 ha
	Övrig våtmark (7926) 4,6 ha
Sötvatten	Dystrofa småvatten och vattenmosaiker (3160) 7,8 ha
	Övrigt sötvatten (3800) 12,7 ha
Övrig mark	Övrig öppen icke-natura-typ (6960) 1,9 ha

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (se bilaga 2).

³Avser endast arealen inom de delar av Natura 2000-området som ligger inom reservatet

2.3 Beskrivning av reservatet

Jättungsmyran ligger ca 15 km OSO om byn Kalvträsk i Skellefteå kommun. Reservatet består av ett flackt och vidsträckt myrområde, omväxlande med skogsklädda holmar, åsryggar och mosaikartade partier med sumpskog och fastmarksholmar. Området utgör ett mycket mångformigt och storskaligt myrkomplex bestående av myrarna Jättungsmyran, Östermyran, Västermyran och Tomyran. Flera näringsfattiga

sjöar av olika storlek ingår i området. Området avvattnas åt sydväst mot Åsträsket, och åt sydöst mot Mörträsket.

Berggrunden i reservatet utgörs av omvandlad granit till granodiorit eller tonalit, som är fin- till medelkornig. Den sura till intermediära berggrunden bör endast vara måttligt rik på näringsämnen. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen. I den sydvästra delen av Åsträsket, längs reservatets sydvästgräns, framträder Villvattnetåsen tydligt. Åsen bildar från början en lång bred form, som övergår i en smalare och mer markerad åsrygg längre norrut. Från norra delen av sjön upp mot Klövrarna uppträder åsen i form av åskullar med en maximal höjd av 5-6 m över omgivningen. Åsen löper fram genom våtmarken, för att vid Klövrarna övergå till ett tydligt markerat åsnät, där de högsta krönen är ca 7 m höga. Detta område är ca 1 200 m långt och 200 m brett. Åsmaterialet består i denna del av ett mycket grovt stenigt grus, med inslag av stora block. I samband med isavsmältningen dränerades stora mängder smältvatten på båda sidor av åspartiet. Uppe vid Klövrarna finns flera äldre samt en pågående täkt, där delar av en avslutad täkt ligger inom reservatet.

Reservatets myrar karakteriseras av stora och vidsträckta områden med glest trädbevuxna strängblandmyrar och öppna, ofta mycket blöta strängflarkkärr. Strängarna och flark-gölsystemen bygger upp ett solfjäderformat landskap i myren med ett bredmaskigt strängmönster i de västra delarna och ett tätt finmaskigt system i östra delen. Strängarna är höga och glest till tätt trädbevuxna och de stora flarkarna är del-

vis tuvbeströdda. Centralt i området ligger ett mycket blött område kallat Jättungsmyrtjärnarna som består av mycket stora lösbottomflarkar som nästan helt saknar vegetation. De omkringliggande blandmyrarna övergår i de södra delarna av myrkomplexet

stundom i mosseplan med höjeliknade kärrfönster. I myrens ytterkanter finns moränbacklandskap som splittrar upp myren med ett stort antal fastmarksholmar. Myrarna är till största delen mycket näringsfattiga, stora arealer utgörs av fattiga tuvullskärr, fastmattor med starr-blåttåtelvegetation och mjukmattegolv med olika typer av starrvegetation. I kantonerna mot fastmarksholmar och moränbackar förekommer ofta diffusa övergångszoner mellan de glest tallbevuxna ristuvesamhällena och fattiga tallkärr av klotstarrtyp. Bitvis förekommer det allmänt med knotiga gammeltallar och silverfärgade torrakor ute i tallkärren. Nordväst om Mörträsket finns en mycket blöt kärrartad tallsumpskog med lite rikare vegetation av vattenklöver och sjöfräken och med olika brunmossarter i bottenskiktet. Reservatets myrar har i stort sett helt opåverkad hydrologi. Intill myrarnas utströmningsområden i Åsträsket och Mör-

träsket samt i anslutning till de skogsvägar som tangerar områdets ytterkanter finns en del äldre diken som har viss lokal markavvattnade effekt. Flera näringsfattiga små till medelstora sjöar ingår i området.

Skogsmarken inom reservatet utgörs till allra största delen av äldre tallskogar på moränmark, mindre delar utgörs av talldominerade sumpskogar och grandominerade bestånd av olika typer. Skogen är ofta påfallande kort och senvuxen och många bestånd är hänslavsrika och flerskiktade. Tallöverståndare förekommer tämligen regelbundet i området. En stor del av områdets lite större fastmarksholmar har avverkats

Foto: Andreas Garpebring

hårt längre tillbaka i tiden, men inga skogliga åtgärder har utförts de senaste 50 åren. De är idag bevuxna med täta tallbestånd med stort björkinslag. Många av de mindre myrholmarna har genuina naturskogsbestånd med gott om senvuxna och gamla tallar och granar. I den norra delen av reservatet finns ett par större om-

råden med naturskogsartad skog, dels en rullstensås med äldre skiktad tallskog med gott om överståndare på 200 - 250 år, dels en tät och skiktad grandominerad barrblandskog väster om Gålatjärn.

Brandspår förekommer tämligen allmänt i alla reservatets skogar. Rester av kolade stubbar och gamla tallöverståndare med brandljud kan ses i varierande omfattning i alla reservatets talldominerade bestånd. Även många av områdets fuktigare bestånd, inklusive flera tallkärr verkar ha utsatts för återkommande bränder längre tillbaka. Den senaste naturliga branden verkar dock ligga långt tillbaka i tiden och många av tallbestånden har idag en betydande inväxning av gran underifrån. Vissa av de mer isolerade mindre myrholmarna har troligen en mycket sporadisk brandhistorik och det är även på dessa som man hittar områdets äldsta granar på mellan 250 - 300 år. I reservatets sydvästra del - mellan myrens södra kant och skogsvägen som utgör reservatsgränsen - har ca 30 ha skogsmark avverkats och därefter naturvårdsbränts.

Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori anges inom parentes): brushane (VU), dvärgmås, fiskgjuse, göktyta (NT), lappuggla (NT), salskrake (NT), sidensvans, smalnäbbad simsnäppa, sparvuggla, stjärtand (NT), storspov (NT), svartsnäppa, sångsvan, tjäder, trana, tretåig hackspett (VU), varfågel, bred gulbrämad dykare, gammelgransskål (NT), kristallticka (VU), ullticka, blanksvart spiklav, brunpudrad nållav (NT), dvärgbägarlav (NT), kortskaftad ärgspik, liten spiklav, skinnlav, violettgrå tagellav (NT), bladvass, pors, odonvide och ängsnycklar

I reservatet finns många kulturspår, både av jakt och av boskapsskötsel. Troligen har myren och dess omgivning nyttjats för fäbodbruk och slåtter redan under medeltidens slut. Slåtterspår i form av gamla vitnade hässjestörar och hoprasade och till stor del nedsjunkna timmerlador finns spridda här och var på myrarna. En gammal hästväg mellan byn Åsen och det gamla torparstället Risålden löper uppe på åsryggen genom reservatet. Där åsryggen löper ut i Åsträsket finns rester av ett gammal fångstgropssystem med ett tiotal registrerade fångstgropar, varav drygt hälften ligger innanför reservatets avgränsning. Merparten av reservatets skogar bär spår av äldre tiders nyttjande av skogsmarken. Det finns bland annat rikligt med gamla dimensionsavverkningsstubbar efter ganska omfattande avverkningar under 1900-talets början. Reservatets skogar och myrar har under lång tid nyttjats som vinterbetesområde av rennäringen.

Jättungsmyran är framförallt känd för sitt rika fågelliv. Området brukar besökas av fågelintresserade personer under en period som infaller från slutet av maj till mitten av juni. Utanför länets fågelskådarkretsar är Jättungsmyran i stort sett okänd och området besöks troligen mycket sällan av den mer allmänt naturintresserade allmänheten.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i sex skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt den skötsel som ska genomföras inom respektive naturtyp (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 126 ha

Skötselområdet består i huvudsak av tall- och barrblandskogar, samt mindre arealer med grandominerade skogar i reservatets ytterkanter och på mindre, ofta isolerade myrholmar. Huvuddelen av skötselområdets skogar ligger på frisk mark, men betydande arealer utgörs även av olika typer av sumpskogar (bilaga 3, delområde 1). Drygt två tredjedelar av skötselområdet utgörs redan i dag av olikåldriga bestånd med gott om död ved och gamla träd. En mindre del av skötselområdet består av en avvecklad grustäkt. Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat bestånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskog uppgår till 126 ha.
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, skog som ska skötas med naturvårdsbränning, areal 110 ha

Skötselområdet består i huvudsak av talldominerade skogar på torr-frisk mark (bilaga 3, delområde 2). Drygt en tredjedel av skötselområdets skogar utgörs redan idag av naturskogsartade skogar med god skiktning, gamla träd och död ved. Skötselområdets skogar ska skötas genom naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder. Skötselområdet delas upp i fyra delområden (delområde 2a-d) utifrån de skillnader i skogens ålder och struktur som kan utgöra praktiska prioriteringsgrunder vid val av till exempel bränningstidpunkt. Delområde 2a består av en ca 60 årig, tätvuxen tallskog på några mindre myrholmar. Delområdet närmar sig en ultimat beståndsalder för nyskapande av naturvärden genom brand. Delområde 2b utgörs av en större myrholme som i huvudsak täcks av oskött 80 - 100 årig tallskog med viss skiktning och visst inslag av tallöverståndare. Delområdet bör prioriteras för naturvårdsbränning inom de närmaste åren. Delområde 2c består av äldre, skiktade tallnaturskogar (där naturvårdsbränning främst bör tillämpas för att förhindra graninväxning och underlätta nyetablering av tallplantor). Delområde 2d utgörs av hyggen med tillhörande hänsynsområden som naturvårdsbränts efter avverkning. Delområdena 2c-d har relativt låg prioriteringsgrad för framtida naturvårdsbränningar.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen brandpräglad naturskog uppgår till 110 ha
- naturvårdsbränning berör hela området minst vart 80:e år
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförådet levande och döda träd
- brandskadade träd förekommer med minst 20 stammar/ha
- efter brand sker föryngring med minst 1000 tallar/ha som når en höjd av minst 5 meter

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand skall utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är 50-80 år. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen.

3.3 Skötselområde 3 skog som ska restaureras genom avlägsnande av främmande trädslag, 1 ha

Skötselområdet består av ett hygge som planterats med contortatall (bilaga 3, delområde 3). Området ska efter utförd skötselåtgärd genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat bestånd.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskog uppgår till 1 ha.
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.

Skötselåtgärder

All contortatall i området avlägsnas genom mekanisk röjning.

3.4 Skötselområde 4 våtmarker med fri utveckling, areal 561 ha

Området består av ett mycket stort, välutbildat och mångformigt myrkomplex som bland annat innehåller blöta strängflarkärr, strängblandmyrar, tallkärr och mosseplan (bilaga 3, delområde 4). Merparten av skötselområdets våtmarker är hydrologiskt helt intakta. Ett par mindre, perifera delar av skötselområdet består av dikningspåverkade våtmarker. Påverkansområdet för dessa diken ligger i huvudsak utanför naturreservatet. Skötselområdets myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 561 ha, varav trädbevuxna våtmarker utgör 70 ha.
- volymen död ved på de trädbevuxna våtmarkerna uppgår till minst 15 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.
- Minst 90 procent av området ska ha en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.5 Skötselområde 5 våtmarker som ska restaureras med igenläggning av diken, areal 14 ha

Området består av de våtmarker som omger ett äldre dike som löper från Jättungsmyrans centrala delar, via Nördmyran ut i Mörttträsket (bilaga 3, delområde 5). Skötselområdets våtmarker ska restaureras genom att de nedre delarna av diket fylls igen, efter igenläggningen av diket ska området lämnas till fri utvecklingen.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmark uppgår till 14 ha
- området har en återställd hydrologi att jämföra med ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Igenläggning av dike genom att fylla igen de nedersta 200 metrarna av diket mot reservatsgränsen.

3.6 Skötselområde 6 sötvatten med fri utveckling, areal 27 ha

Området består av de tre dystrofa myrtjärnarna Gålatjärnen, Glotterjärnen och Lomtjärnen, samt delar av den rätt djupa klarvattensjön Åsträsket (bilaga 3, delområde 6). Skötselområdets sjöar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen dystrofa sjöar uppgår till 7,8 ha
- naturliga vattenfluktuationer tillåts råda

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för kulturmiljövärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på kulturhistoriska lämningar (bilaga 4).

4.1 Reservatet har under mycket lång tid nyttjats av människor för jakt, fiske, boscaps- och renskötsel. Reservatets myrar bär spår av äldre tiders myrslåtter i form av bland annat gamla hoprasade slåtterlador. På Vilvattenåsens krön finns en gammal körväg som löper mellan byn Åsen och torparstället Risålden. Rester av ett gammalt fångstgropssystem finns på Villvattenåsen intill Åsträsket. Fångstgropssystemet ska skyltas upp med en platsskylt. Vid behov ska området intill groparna röjas från småträd/buskar. Förslag på placeringar av anläggningarna presenteras på kartan i bilaga 4.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- fångstgropssystemet är uppmärkat med en platsskylt
- groparna och dess närmaste omgivning saknar betydande träd- och buskvegetation

Skötselåtgärder

- Montering av platsskylt intill fångstgropssystemet
- Vid behov mekanisk röjning av groparnas närområde

5. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Jättungsmyran bedöms bli av måttlig omfattning. Den förväntade ökningen av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden. Området är dock välkänt bland länets fågelskådare och därför attraktivt för fågelintresserade personer och den naturintresserade allmänheten i övrigt. En skoterled tangerar reservatets sydvästra gräns men fungerar huvudsakligen som transportsträcka till andra utflyktsmål.

5.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en mindre parkeringsplats anläggs där den skogsväg som utgör reservatets nordvästgräns gör en skarp högersväng. Parkeringsplatsen får fungera som naturlig entré till reservatet. En informationsskylt (A0) med karta över reservatet ska sättas upp vid entrén. Ytterligare reservatsskyltar sätts upp där skogsvägar, stigar och skoterleder skär eller tangerar reservatets gränser samt i anslutning till den rastplats som beskrivs nedan. Vidare ska den befintliga stigen uppe på Villvattenåsen mellan entrén och Kammudden i sydväst röjas och markeras. En 1,3 km lång markerad stig med spång över myren anläggs från den befintliga stigen på åsen till den sydligaste udden på den största myrholmen i reservatet. Vid stigens slut byggs ett fågeltorn alternativt en utkiksplattform samt en rastplats med sittbänkar och en eldstad. Förslag på placeringar av anläggningarna presenteras på kartan i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas en tydlig entré till reservatet
- Det ska finnas en mindre P-plats vid entrén
- Det ska finnas väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av natur- och kulturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta
- Vägvisningsskyltar ska finnas från riksvägen i Åsträsk till reservatsentrén
- Det ska finnas en väl uppmärksammad stig mellan reservatsentrén och fågeltornet/rastplatsen, samt en anslutande stig från Kammudden i söder
- Det ska finnas ett fågeltorn/utkiksplattform med goda utblicksmöjligheter över omgivande myrlandskap
- Det ska finnas en rastplats med eldplats och bänkar i anslutning till fågeltornet
- Det ska finnas kontinuerlig tillgång på ved vid rastplatsen

Skötselåtgärder

- Anläggning av P-plats och entré.
- Montering av informationsskyltar.
- Röjning och uppmärkning av stig
- Anläggning av fågeltorn/plattform och rastplats

6. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

7. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Naturvårdsbränning	Skötselområde 2a-b, bilaga 3	1
Naturvårdsbränning	Skötselområde 2c, bilaga 3	2
Naturvårdsbränning	Skötselområde 2d, bilaga 3	3
Igenläggning av dike	Skötselområde 4, bilaga 3	3
Anläggning av P-plats	Se bilaga 4	2
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 4	1
Montering av vägvisningsskyltar från Åsträsk till reservatsentrén (2 st)	Vid vägskal	1
Röjning och markering av stig/spångning över myr	Se bilaga 4	2
Anläggning av rastplats	Se bilaga 4	2
Byggnation av fågeltorn	Se bilaga 4	2
Producera en broschyr		1

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske årligen. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv och kulturmiljövärden